

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
(М.КРОПИВНИЦЬКИЙ, УКРАЇНА)
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ НАН УКРАЇНИ (М. КИЇВ,
УКРАЇНА)
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА
(М. ВІННИЦЯ, УКРАЇНА)
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(М. ЧЕРКАСИ, УКРАЇНА)
КІРОВОГРАДСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ОСЕРЕДОК ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ “УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ЕКОНОМІСТІВ-
МІЖНАРОДНИКІВ”
(М.КРОПИВНИЦЬКИЙ, УКРАЇНА)
БУДАПЕШТСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЕКОНОМІКИ
(М. БУДАПЕШТ, УГОРЩИНА)
КАЗАХСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ ДОСЛІДНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ (М. АЛМАТИ, КАЗАХСТАН)
ГДАНСЬКА ВИЩА ШКОЛА (М. ГДАНСЬК, ПОЛЬЩА)
ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ОСВІТНИЙ ІНСТИТУТ ЗАХІДНОЇ МАКЕДОНІЇ
(М. КОЗАНИ, ГРЕЦІЯ)
ГУМАНІТАРНО-ЕКОНОМІЧНА АКАДЕМІЯ В ЛОДЗІ
(М. ЛОДЗЬ, ПОЛЬЩА)
ВИЩА ШКОЛА ЕКОНОМІКИ, МЕНЕДЖМЕНТУ І ПУБЛІЧНОГО
АДМІНІСТРУВАННЯ (М. БРАТИСЛАВА, СЛОВАЧЧИНА)
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ШТАТУ НЬЮ-ЙОРК
(М. ПОСТДАМ)
ВИЩА ШКОЛА ПІДПРИЄМНИЦТВА І АДМІНІСТРУВАННЯ В ЛЮБЛЕНІ
(М. ЛЮБЛЕН, ПОЛЬЩА)

**ГЛОБАЛЬНА БЕЗПЕКА ТА АСИМЕТРИЧНІСТЬ СВІТОВОГО
ГОСПОДАРСТВА В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОГО РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ**

Матеріали III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
8 грудня 2023 р.

УДК 005+339.9+351.88:353

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Науково-технічною радою Центральноукраїнського національного технічного університету (протокол №13 від «28» грудня 2023 р.)

Упорядник: Миценко І.М., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин Центральноукраїнського національного технічного університету

Глобальна безпека та асиметричність світового господарства в умовах нестабільного розвитку економічних систем: матеріали науково-практичної інтернет-конференції (м. Кропивницький, 8 грудня 2023 р.) / упоряд. І. М. Миценко. Кропивницький : ЦНТУ, 2023. 541 с.

Збірник включає тези наукових доповідей, присвячених дослідженню проблем асиметричного розвитку країн під впливом гібридних загроз сучасності, зміцнення міжнародної та національної безпеки в умовах глобальних трансформацій, удосконалення інституціонального середовища міжнародного співробітництва та забезпечення міжнародної безпеки, розвитку різних секторів економіки під впливом глобальних викликів, формування інформаційного суспільства в процесі світової соціально-економічної трансформації.

The collection includes abstracts of scientific reports on the study of asymmetric development of countries under the influence of modern hybrid threats; strengthening of international and national security in the context of global transformations; improving the institutional environment of international cooperation and international security; development of various sectors of the economy under the influence of global challenges; establishment of information society in the process of global social and economic transformations.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова

Кропивний В.М. к.т.н., проф., ректор, Центральноукраїнський національний технічний університет

Заступник голови

Миценко І.М. д.е.н., проф., завідувач кафедри міжнародних економічних відносин, Центральноукраїнський національний технічний університет

Члени оргкомітету

Амоша О.І. д.е.н., проф., академік НАН України, Інститут економіки промисловості НАН України

Власенко Л.В. Відновлення та трансформація зовнішньоторговельних відносин з КНР в контексті післявоєнної відбудови економіки України	90
Волік В.В. Синхронізація української сфери вантажних перевезень до європейських стандартів як фундамент заможної України	94
Волковська А.І., Кулікова Є. О. Міжнародні стандарти бізнес-планування	96
Гаркавенко О.О., Насипайко Д.С. Інновації: поняття та значення для економічного розвитку	99
Garnyk L. Role of Muslim Diaspora in Changing World Order: an Viewpoint of Archetype Theory	106
Григор'єв Д. В., Іваненко Т. Я. Логістика як інструмент зниження ризиків та впливу гібридних загроз на спільноти та економіку	112
Деревянко Д.С. Теоретичні основи дослідження інвестиційних процесів на регіональному рівні	114
Дугієнко Н. О., Лапшунков О.Є. Роль індустріального сектору в міжнародній економіці	119
Драчук Ю.З., Зеркаль А.В., Панькова О.В. Імперативи повоєнного відновлення України в контексті сталого розвитку та євроінтеграції	122
Євладенко В. С., Насипайко Д.С. Фактори, які сприятимуть ефективному розвитку міжнародної торгівлі України	128
Євсєєв І.Є., Рудич А.І. Стан та динаміка рівня монетизації в Україні	131
Єсіна О. Г., Брагіна А. О. Роботизація та автоматизація управління бізнес-процесами: практичні виклики і переваги	133
Zhabynets O. Export Logistics in the Conditions of War: Problems and Ways to Solve Them	136
Жупан В.В., Рудич А.І. Особливості статистичного спостереження та формування бази даних	138
Загоруйко І. О., Петкова Л. О. Непараметрична модель національних стратегій технологічного прогресу	142
Збаразська Л.О., Щербакова С.О. Розбудова смарт виробництва як пріоритет повоєнного розвитку промислового сектора України	147
Khaustova V., Pushak Y., Trushkina N. Research of the Relationship between the Concepts of “Critical Infrastructure” and “National Security”	149
Канцір І.А., Шийка В. В. Інноваційні механізми управління результативністю	153

Євсєєв І.Є.
здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Рудич А.І.
к.е.н., доцент
Полтавський державний аграрний університет
м. Полтава, Україна

СТАН ТА ДИНАМІКА РІВНЯ МОНЕТИЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

Результат дослідження. Рівень монетизації є відображенням ефективності монетарної політики держави і вказує на забезпеченість економіки грошима. Цей показник відображає відношення грошової маси (грошового агрегату М3) до загального обсягу товарів і послуг (ВВП). Вплив на цей показник здійснюється Центральним банком шляхом регулювання грошової маси, тобто емісії, а також напрямом її розподілу.

Низький рівень монетизації характерний для країн з низьким економічним розвитком, таких як В'єтнам, у якого рівень грошового забезпечення становить 32,2 %, Індонезія, показник якої в 36,4 %, та Росія, у якій рівень монетизації становить лише 39,6 %. Для цих економік будуть характерні низька ділова діяльність, високі відсоткові ставки та висока схильність до споживання. В свою чергу, високий рівень монетизації властивий для розвинутих економічних систем. Така ситуація пов'язана з такими факторами:

- Розвинений фінансовий сектор. У розвинених країнах населення має широкий доступ до банківських послуг. Це пов'язано з великою кількістю банківських установ, низькими витратами на банківське обслуговування та довірою населення до банків.

- Незначна бартерна торгівля. У розвинених країнах бартерна торгівля є незначним явищем. Це пов'язано з тим, що населення має доступ до грошей і довіряє банкам.

- Стабільна політична ситуація. У розвинених країнах політична ситуація є стабільною, що сприяє довірі населення до грошей.

Прикладом таких економічних систем є Швейцарська з рівнем монетизації 130,9 %, Сінгапурська з показником 123,2 % та Японська з показником 114,4 %. Проте слід розуміти, що необережне збільшення грошової маси шляхом емісії може призвести до високої інфляції та, як наслідок, до зниження рівня монетизації. Тому емісійні гроші слід розподіляти не лише на погашення боргів ті в банківську сферу, що сприяє

збільшенню споживчого попиту, але й в інвестиційний сектор, що сприяє розвитку економіки та підвищенню рівня монетизації.

Високий рівень монетизації є не лише наслідком розвитку економіки, а й одним з його факторів. Він сприяє зростанню виробництва та продуктивності праці, що, в свою чергу, призводить до збільшення доходів населення та зростання попиту на гроші. Таким чином, високий рівень монетизації може бути одним з драйверів економічного зростання.

З початку повномасштабної війни, рівень монетизації української економіки зріс. Проте в нашій ситуації це пов'язано з негативними факторами, такими як зменшення ВВП як реального, так і номінального. В таблиці 1 подається зміна ВВП та грошового агрегату M_3 за 2021-2022 роки.

Таблиця 1

Динаміка рівня монетизації в Україні, 2021-2022 рр.

Показники	Роки		Відхилення (+; -)	
	2021	2022	абсолютне	відносне
ВВП, млн. грн.	5459,57	5191,03	- 268,5	- 4,9
Агрегат M_3 , млн. грн.	2071,36	2501,62	430,3	20,8
Рівень монетизації (PM),%	37,9	48,2	10,3	27,2

Статистичні дані: ВВП і грошова маса в обігу

За даними таблиці 1 можна відмітити, що рівень монетизації, за досліджуваній період збільшився на 10,3 %. За результатами факторного аналізу, слід зазначити, що завдяки внутрішньому національному продукту, рівень монетизації не тільки не зменшився, як це зазвичай буває, а навіть підвищився на 2,0 %. Крім того, збільшення грошової маси більше ніж на 20,0 % сприяло росту рівня монетизації на 8,3 відсоткові пункти .

Отже, спостерігаємо зростання рівня монетизації національної економіки. Проте цей процес підвищення став можливим завдяки нестабільній економічній ситуації та падінню ВВП внаслідок кризи. Ймовірно, показник повернеться до минулого рівня після відновлення економіки. Проте на даний час, це є негативним явищем розвитку, оскільки світова практика показує, що в розвинених країнах світу рівень монетизації починається від 70,0 %. Тому під час економічної відбудови необхідно зосередитися на конкурентоспроможності продукції, експортних виробництвах з оптимальною собівартістю, що забезпечить надходження іноземної валюти до країни та, як наслідок, зміцнить національну валюту.

Література

1. Валовий внутрішній продукт (ВВП) в Україні // Мінфін URL: <https://index.minfin.com.ua/economy/gdp/2022/>

2. Грошово-кредитна та фінансова статистика, січень 2022 року // Офіційний сайт Національного банку України URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/groshovo-kreditna-ta-finansova-statistika-sichen-2022-roku>

3. Статистична інформація. Державна служба статистики. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

4. Грошово-кредитна та фінансова статистика, січень 2023 року // Офіційний сайт Національного банку України URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/groshovo-kreditna-ta-finansova-statistika-sichen-2023-roku>

5. Якою має бути економічна терапія від Нацбанку // Економічна правда. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2020/04/28/659916/>

References

1/ Gross domestic product (GDP) in Ukraine // Ministry of Finance URL: <https://index.minfin.com.ua/economy/gdp/2022/>

2. Monetary and credit and financial statistics, January 2022 // Official website of the National Bank of Ukraine URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/groshovo-kreditna-ta-finansova-statistika-sichen-2022-year>

3. Statistical information. State Statistics Service. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>

4. Monetary and credit and financial statistics, January 2023 // Official website of the National Bank of Ukraine URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/groshovo-kreditna-ta-finansova-statistika-sichen-2023-year>

5. What should be economic therapy from the National Bank // Economic truth. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2020/04/28/659916/>

Єсіна О. Г.

ст. викладач

Брагіна А. О.

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, Україна

РОБОТИЗАЦІЯ ТА АВТОМАТИЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ: ПРАКТИЧНІ ВИКЛИКИ І ПЕРЕВАГИ

Сучасний світ бізнесу стикається із величезними змінами на ринку. З розвитком нових технологій і зростанням конкуренції організації стикаються з потребою і найчастіше необхідністю підвищення ефективності та оптимізації бізнес-процесів. У сучасному світі роботизація та автоматизація бізнес-процесів стають все більш важливими інструментами для підвищення продуктивності, покращення якості послуг та рішенням багатьох управлінських завдань.

На даний момент роботизація та автоматизація є процесом впровадження роботів, штучного інтелекту та машинного навчання для виконання завдань, які раніше виконувались людьми. Починаючи з минулого століття люди впроваджували технології для прискорення робочого процесу та полегшення ручної роботи. Вони охоплюють широкий спектр бізнес-